

Digital sjekkliste

Sjekkliste for godt innhold og tjenester for barn på digitale medier

IKT NORGE

ins@fe

Medietilsynet

Trygg bruk

Dette er en sjekkliste for alle som tilbyr digitale tjenester og innhold for barn på digitale medier. Målet vårt er å bidra til at denne målgruppen får gode og relevante tilbud, og at bransje og aktører i dette markedet tar sitt ansvar for at barn får en trygg og god opplevelse. Her kan du lese om:

- **Safety first**
- **Gode og relevante tilbud**
- **Brukervennlighet**
- **Personvern og vern om barns rettigheter**
- **Aldersgrenser**
- **Reklame og markedsføring**

Safety first

For voksne er det trygt å vite at flykaptein og styrmann i fellesskap går gjennom en detaljert sjekkliste før take-off. Alltid - og uten unntak.

Hensynet til barn og unges behov og begrensinger bør veie mye for den som skal utvikle og etablere digitale løsninger og tilbud. Du er med på å forme deres liv og framtid – sørg for at det blir en god opplevelse.

Gjennomfør denne sjekklisten – hver gang – og uten unntak, før dere lanserer og publiserer!

Gode og relevante tilbud

Det er bred enighet om at innhold på nett som retter seg mot barn bør ha som mål å lære dem noe, informere dem, utvikle ferdigheter og gi positiv næring til fantasien. Nettsteder, apper, chatter, sosiale medier og mobile tjenester må være brukervennlige for barn, gi trygge opplevelser og være til å stole på.

Vurder derfor om mål, planer, forretningsmessige visjoner og virkemidler tar hensyn til barns ferdigheter, kunnskaper og modenhetsnivå.

Relevante tjenester bør gjøre klart for sine unge brukere hva som er det kommersielle aspektet i tilbudet og kommunikasjonen. Norsk lovgivning gjelder, og i denne sammenhengen særlig markedslovgivningen.

Brukervennlighet

Å definere hva som er bra innhold for barn og unge på digitale medier er ikke enkelt. Noen vil si at det er alt som ikke er «skadelig», og at barn fritt kan bruke ut fra egne interesser og motiver. En veloverveid forretningside må imidlertid også forholde seg til et mer langsiktig markedsperspektiv, og slik bidra til at barn og unge får gode opplevelser på alle digitale plattformer. Barn har ingen juridisk og fullverdig samtykkekompetanse. Det etiske og samfunnsmessige ansvaret påligger derfor den som tilbyr noe – til barn og unge.

OK KONTROLLPUNKTER

- Domenenavn som er lett å huske
- Feiltasting av domenenavn leder ikke til upassende nettsted
- Intuitiv på- og avlogging
- Selvforklarende ikoner og funksjoner for navigasjon
- Visuelle alternativer for barn uten leseferdigheter
- Tilpasset mindre barn som taster og klikker tilfeldig
- Ikke lenker til upassende innhold for aldersgruppen
- Fri for diskriminerende innhold
- Åpen for flere kulturer og interessegrupper
- Regelmessige oppdateringer
- Enkel installasjon av programmer eller tillegg
- Tilpasset ulike plattformer og båndbredde
- Løpende kvalitetssjekk av innhold, lenker og brukervennlighet
- Enkle muligheter for tilbakemeldinger
- Informasjon om behandling av tilbakemeldinger

Personvern og vern om barns rettigheter

Å samle inn personlige opplysninger om barn og unge er ofte strengt tatt ikke nødvendig, og ofte i strid med personlovgivningen. Vurder hva personinformasjonen skal brukes til, og gjør en risikoanalyse på hvordan data på avveie og misbruk fra tredje part kan innebære. Se også på mulige begrensninger i hva slags personinformasjon barnet selv kan videreformidle i tjenesten.

OK KONTROLLPUNKTER

- Lettfattelig sikkerhets- og personvernsopplysninger for barn og foreldre
- Informasjon om innsamling av opplysninger, hvordan og hvorfor
- Fri for press om å oppgi personopplysninger
- Foreldregodkjenning, e-post, eller annen verifikasjon er et krav
- Foreldre kan gi tilbakemeldinger om hvordan tjenesten brukes
- Kontinuerlig moderasjon av chatting, fildeling og brukerskapt innhold

Aldersgrenser

Aldersgrenser er viktige for å verne barn og unge mot uønsket og skadelig innhold. Det skal tas hensyn til at innhold kan virke forstyrrende på barns mentale tilstand, forstyrre selvbildet, påvirke deres virkelighetsforståelse og vanlige oppfatninger om etikk og moral. Vurder derfor nøye om virkemidlene samsvarer med visjon, mål og mening.

OK KONTROLLPUNKTER

- Tydelige aldersgrenser og aldersverifisering
- Omdirigering ved aksessforsøk til alders- eller adgangsbegrenset område
- Spill og tjenester følger merkeordninger PEGI
- Alarmknapp for meldinger om upassende innhold

Reklame og markedsføring

Reklame og sponsorering er en vanlig inntektskilde for tilbydere og produsenter av innhold på nett. Men markedsføringsloven er streng på markedsføring rettet mot barn og unge og å utsette barn og unge for kjøpepress. Barn og unge er dessuten spesielt mottakelige for reklame og kommersielt press, og mange har ikke lært å vurdere hva som er kommersielt innhold og hva som er en del av innholdet/tjenesten.

OK KONTROLLPUNKTER

- Tydelig informasjon om at kjøp er et juridisk kontraktsforhold
- Godkjenning fra foreldre må foreligge for denne kjøpskontrakten
- Tjenesteleverandør er tydelig identifisert og kan lett kontaktes
- Tydelig informasjon om hensikten og målet med tjenesten
- Kommersielt innhold tar hensyn til aldersgrupper og modenhetsnivå
- Vitenskapelig informasjon er validert med referanser til gyldige kilder
- Følger markedsføringsloven og er fri for reklame rettet mot barn
- Full kontroll over innhold og personinformasjon for å hindre tredjeparts bruk
- Informasjon om og fra partnere er troverdig